

سه نسخه کهن مثنوی مولوی از یک کاتب

دکتر عارف نوشاهی*

چکیده

در این گفتار دو دستنویس از مثنوی مولوی که در کتابخانه ملک عبدالعزیز (مدینه) محفوظ است، معرفی شده:

۱. نسخه نخست در گنجینه بشیرآغا به شماره ۲۳۹/۸۵ (بشیرآغا) که به خط نسخ محمد بن عیسی الحافظ المولوی قونوی در رجب سال ۷۷۰ ه. ق به قطع رحلی در ۱۶۰ برگ کتابت شده است.

۲. نسخه دوم در مجموعه محمودیه به شماره ۲۹۷۱ (محمودیه) که به خط نسخ کاتب مذکور در اوائل ذی الحجه سال ۷۸۷ ه. ق به قطع رحلی تحریر شده است. کاتب در این نسخه پس از ترقیمه، روی برگهای اضافی چند مطلب یادداشت کرده، که بسیار مهم است: ۱. وصیت نامه مولانا ۲. تعداد ابیات سروده های مولانا ۳. تاریخچه های تولد و وفات: ولادت و وفات مولانا، ولادت و وفات سلطان ولد، ولادت و وفات چلبی عارف.

کلیدواژه: نسخه های خطی مثنوی، محمد بن عیسی الحافظ المولوی القونوی، کتابخانه ملک عبدالعزیز.

Email: anaushahi_2000@yahoo.com

*. مدیر گروه فارسی دانشکده دولتی گوردن، راولپندی.

در مرداد ۱۳۸۴ ش. توفیق الهی رفیق شد و به زیارت روضه رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - در مدینه منوره مشرف شدم. دو هفته در آنجا اقامت داشتم و در اوقاتی خارج از اعمال زیارت، فرصتی بود که از کتابخانه ملک عبدالعزیز دیدن کنم که به سمت غربی از مسجد نبوی در شارع المناخه واقع است. در این کتابخانه، در ۳۲ مجموعه خصوصی، بالغ بر حدود ۲۱۰۰۰ نسخه خطی عربی و فارسی و ترکی نگهداری می شود. مجموعه معروف شیخ الاسلام عارف حکمت (۱۲۰۱-۱۲۷۵ هـ.) بالغ بر ۸۰۰۰ نسخه خطی نیز به این کتابخانه منتقل شده است و اکنون به صورت مستقل نگهداری می شود.

از میان نسخه هایی که در این کتابخانه دیده ام، دو نسخه خطی مثنوی معنوی از جلال الدین محمد بلخی رومی مشهور به «مولوی» توجهم را به خود جلب کرد که به حسن اتفاق به دست یک کاتب استنساخ شده است و جالب این که بعداً با تورق در فهرس معلوم شد که نسخه سوم از مثنوی معنوی به دستخط همین کاتب در قم موجود است. نام کاتب محمد بن عیسی الحافظ المولوی القونوی است که این سه نسخه را در فاصله سال های ۷۷۰ تا ۷۹۵ هـ. ق. کتابت کرده است. از نسبت های «مولوی» و «قونوی» که با نام کاتب دارد، می توان پی برد که کاتب فردی از خاندان مولوی یا طریقه مولویه بوده است. بودن او در قونیه شریف مزید تأیید بر این موضوع است. هر سه نسخه ویژگی های خط و املا مخصوص خود را دارد.

نسخه اول

در گنجینه بشیرآغا، شماره ۲۳۹/۸۵ (بشیرآغا)، به خط نسخ، با تاریخ کتابت رجب ۷۷۰ هـ. ق ۱۶۰ ورق، قطع رحلی، چهار ستونی.
نسخه در ابتدا ناقص است و از این بیت دفتر سوم که تقریباً در خاتمه آن دفتر است، شروع می شود:

هر که دور از حالت ایشان بود   بیشش آن آوازه ها یکسان بود

و به دفتر ششم به این بیت خاتمه می یابد:

در دل من آن سخن زان مینه است   زانک از دل جانب دل روزنه است
سپس عبارت ترقیمه (انجامه) است بدین الفاظ: «تمت کتابه کتاب المثنوی آلهی الیر... (پاره شده) شهر الله رجب الاصب [المرجب] سنة سبعین سبعمائه علی ید العبد

الحقیر الرّاجی إلى رحمة ربّه الغنی القدير محمد بن عیسی الحافظ المولوی القونوی عفا
 الله عنه و لوالديه و لجميع المسلمين أجمعين برحمتك یا أرحم الرّاحمین.»
 در برگ بعدی به قلم کاتب متن ۴۵ بیت از مثنوی سلطان ولد یادداشت شده است
 بدین عنوان: «این ابیات از آن حضرت سلطان المحققین ولدست قدسنا الله بسرّه المؤید
 المؤید آمین یا ربّ العالمین.»

آغاز:

مدّتی زین مثنوی چون والدم شد خمش گفتش ولد کای زنده دم

انجام:

آب جان را ریز اندر بحر جان تا شوی دریای بی حدّ و کران
 بر ظهیریه برگ اوّل این یادداشت دارد: «هذا الكتاب المسمی بمثنوی من تصنیفات
 حضرت مولانای رومی قدّس سرّه العزیز وقف مخصوص بزایویه حضرت مولانا
 بهاء الدین نقشبندی فی المدینة المنوره»، مهر: «وقف مدرسه بشیرآغا، باب السلام».
 از جمله ویژگی‌های خطی آن است که کاتب (ج) را (ج)؛ دال را ذال (با نقطه) و گاف
 را کاف (بدون سرکش)، و بعضی الف‌ها را که بایستی با علامت مدّ می‌نوشت، بدون مدّ
 آورده و برخی دیگر که امروز بدون مدّ می‌نویسیم، با علامت مدّ کتابت کرده است. مثلاً:
 انجنانك كفت مادر بجه را کر خیالی ایذت در شب فرا
 كفت اكر از مكر نایذ در کلام حیلہ را دانسته باشد ان همام

نسخه دوم

در مجموعه محمودیه، شماره ۲۹۷۱ (محمودیه)، به خط نسخ، با تاریخ کتابت اوائل
 ذی الحجّه ۷۸۷ هـ. ق، چهار ستونی، قطع رحلی. و هر شش دفتر کامل.
 نسخه با سر لوحی کوچک که درونش «بسم الله الرحمن الرحيم» نوشته است و از
 دفتر اول آغاز می‌شود:

بشنو این نی چون شکایت می‌کند از جداییهها حکایت می‌کند
 در خاتمه پس از اشعار مثنوی مولوی، اشعار خاتمه سروده سلطان ولد است و نسخه
 به این بیت از مثنوی سلطان ولد خاتمه پیدا می‌کند:

آب جان را ریز اندر بحر جان تا شوی دریای بی حد و کران
 عبارت ترقیمه: «أثَّق الفراغ من كتابة كتاب المثنویات الهادیات إلى سُبُل النجات
 المنقذات من دركات المهلكات و الموصلات إلى الدرجات العالیات و مرضات ربّ
 الأرض و السموات يوم الجمعة فی أوایل شهر الله الحجة ذی الحجة لِحجّه سبع و ثمانین
 و سبعمائة علی يد العبد الحقیر الفقیر الرّاجی إلى رحمة ربّه الغنی القدير محمد بن عیسی
 الحافظ المولوی القنوی عامله الله بلطفه الخفی و غفرله و لوالديه و لجميع المؤمنین و
 المؤمنات برحمتك یا أرحم الراحمین».

نسخه مقابله شده و مقابله کنند در اطراف عبارت ترقیمه به خط ثلث این رباعی را
 نوشته است:

آغاز مقابله به انجام رسید جان را چه شرابها کزین جام رسید
 پیش از اجل ای صدر اجل شرح ازل المسنة لله که بساتمام رسید
 در همانجا این مَهر دوبار ثبت شده است: «وقف کتبخانه مدرسه محمودیه فی المدینة
 المنورة ۱۲۳۲»

ویژگی خط این نسخه نیز شبیه نسخه پیشین است، یعنی کاتب (ج) را (ح)؛ دال را
 ذال (با نقطه) و گاف را کاف (بدون سرکش) نوشته است و الفاظی که امروز بدون الف
 ممدوده تحریر می شود، کاتب به وفور آنها را با الف ممدوده نوشته است. از دفتر اول و
 از برگ دوم این چند مثال می آوریم:

آن خیالاتی که دآم اولیاست عکس مه رویان بُستانِ خداست
 شه بجای حاجبان فاپیش رفت پیش آن مهمان غیب خویش رفت
 باز گستاخان ادب بگذاشتند چون گدایان زلها برداشتند
 و نیز کلمات: شکار، شاهرآه، جانِ جانم، چانبازی، خدا، پرمايه، سایه، کنار،
 نگشآد و غیره.

کاتب به تقلید از خط عربی در الفاظ فارسی هر جا روی حرفی که مابعد آن الف
 است، علامات الف مکسوره گذاشته است. مثلاً: گدایان، گدارویان.
 کاتب بعد از ترقیمه روی برگ اضافی سه تا مطلب یادداشت کرده که بسیار مهم
 است:

دوره جدید، سال پنجم، شماره سوم، پاییز ۱۳۸۶ (پیاپی ۳۸)

۱. وصیت نامه مولانا بدین عبارت

«وصیت حضرت خداوندگار اعظم - قدسنا الله بسرّه المعظم - بدستخط مبارک اشرفشان یافت شد.

اخوانی اخوانی احفظوا منی هذه الوصیة لاتكونوا فی قید دولة و فضیلة ولكن كونوا فی قید ان یفتح قلوبکم»^۱

وصیّت حضرتش در وقت رحلت: أوصیکم بتقوی الله فی السرّ و العلانیة و بقلّة الطعام و قلّة المنام و قلّة الکلام و هجران المعاصی و الآثام و مواظبة الصیام و دوام القیام و قطع الشهوات علی الدوام و ترک مجالسة السفهاء و العوام و مصاحبة الصالحین و الکرام فان خیر الناس من ینفع الناس و خیر الکلام ما قلّ و دلّ»^۲

۲. تعداد ابیات سروده های مولانا

«ابیات مجموع مثنوی خداوندگار مولانا جلال الملة و الحق و الدین - قدس الله سرّه العزیز - بیست پنج هزار ده بیت است؛

مجلد اول چهار هزار چهل بیت است؛

مجلد دوم سه هزار و هشتصد و بیست و چهار بیت است؛

مجلد سوم چهار هزار و هشتصد و پنجاه و شش بیت است؛

مجلد چهارم سه هزار و هشتصد و هفتاد بیت است؛

مجلد پنجم چهار هزار و دوسیت و پنجاه و سه بیت است؛

مجلد ششم چهار هزار و نهصد و شصت و هفت بیت است؛

و مجموع ابیات دیوانش - قدس الله سرّه العزیز - سی و سه هزار و هفتصد و ده بیت

است.»

۳. تاریخ های تولّد و وفات

«ولادت حضرت خداوندگار - قدس الله سرّه العزیز - فی سادس ربیع الأول سنة اربع و ستمائه و نقلش از دار فنا بدار بقا فی خامس شهر جمادی الاخر سنة اثنین و سبعین و ستمائه؛

ولادت حضرت سلطان وُلد - افاض الله رُوحه - اول صبح یوم الجمعة خامس و

العشرين من ربيع الاخر سنة ثلث و عشرين و ستمائه و نقلش في ليلة العاشر من رجب الاصب سنة اثنى عشر و سبعمائة؛

[...] قال حضرت خليفه خداوندگار چلبى حسام الحق و الدين - قدس الله روحهم - في ثانى عشر شعبان معظم سنة ثلث و ثمانين و ستمائه؛
ولادت حضرت چلبى عارف - قدس الله سره العزيز - يوم الثلاثاء من ذى القعدة سنة سبعين و ستمائة و نقلش يوم الثلاثاء رابع و العشرين من شهر ذى الحجة سنة تسع عشر و سبعمائة.»

نسخه سوم

نسخه‌ای از دستخط همین کاتب که برحسب اتفاق و با توزّق در فهرست کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، قم به دست آمده است، در کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی، قم، شماره ۱/۱۳۲۶۳ مجموعه، در ۲۸۴ ورق موجود است که تاریخ کتابت رجب ۷۹۵ هـ. ق دارد.^۳ عبارت ترقیمه نسخه قم این است: «اتَّفَقَ الْفَرَاغُ مِنْ كِتَابَةِ كِتَابِ الْمَثْنَوِيَّاتِ الْهَادِيَّاتِ إِلَى سُبُلِ النِّجَاتِ الْمُنْقَذَاتِ مِنْ دَرَكَاتِ الْمَهْلَكَاتِ وَ الْمَوْصَلَاتِ إِلَى الدَّرَجَاتِ الْعَالِيَّاتِ وَ مَرْضَاتِ رَبِّ الْأَرْضِ وَ السَّمَوَاتِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِي أَوَّلِ شَهْرِ اللَّهِ رَجَبِ الْأَصْبِ سَنَةِ خَمْسٍ وَ تِسْعِينَ وَ سَبْعِمِائَةٍ عَلَى يَدِ الْعَبْدِ الْحَقِيرِ الْفَقِيرِ الرَّاجِي إِلَى رَحْمَةِ رَبِّهِ الْغَنِيِّ الْقَدِيرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى الْحَافِظِ الْمَوْلَى الْقَوْنُوِيَّ عَامِلِهِ اللَّهُ بِلَطْفِهِ الْخَفِيِّ وَ غَفْلَتِهِ وَ لَوْلَدِيهِ وَ لَجْمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْبَاءِ مِنْهُمْ وَ لِرَسُولِ بَرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ...» نسخه مقابله شده و مقابله کننده همان رباعی را در اطراف ترقیمه یادداشت کرده است که در نسخه دوم مدینه آمده است، یعنی:

آغاز مقابله به انجام رسید   جان را چه شرایها کزین جام رسید
پیش از آجل ای صدر آجل شرح آزل   المنة لله که باتمام رسید
نسخه قم از دفتر اول شروع می شود و به این بیت دفتر ششم پایان می رسد:

در دل من آن سخن زان میمنه است   زانک از دل جانب دل روزنه است
خصوصیات رسم الخط این نسخه از روی تصویر صفحه چاپ شده در بخش تصاویر فهرست آیت الله مرعشی مشخص است که مثل دو نسخه مدینه است.
صفحاتی که از دو نسخه مدینه عکس گرفته‌ام و صفحه‌ای که به صورت عکسی در فهرست قم چاپ گردیده است، با مثنوی معنوی چاپ فاکسیمیله از روی نسخه موزه

مولانا، قونیه، مورّخ ۶۷۷ ه. ق (چاپ مرکز نشر دانشگاهی، تهران ۱۳۷۱ ش) و مثنوی معنوی چاپ نیکلسون مقایسه شد، سه گونه اختلافات به چشم می‌خورد، هرچند این اختلافات بسیار اندک است، اما برای مثنوی پژوهان و مولوی‌شناسان دستمایه‌ای باشد. گاهی این اختلاف در صورت تحریر است و گاهی در ضبط الفاظ اشعار است و بیشتر در عنوانات حکایات است. مثلاً مقابله‌ای که از ۳۴ بیت افتتاح دفتر یکم با دو چاپ مذکور افتاد، این دو اختلاف به چشم خورد:

بیت ۱۰: آتش عشق است کندر نی فتاد نسخه ۲۹۷۱ (محمودیه)

نسخه موزه مولانا و چاپ نیکلسون: آتش عشقست کاندنر نی فتاد

بیت ۳۴: آینه جانت از آن غماز نیست / ...

نسخه موزه مولانا: آینه دانی چرا غماز نیست

عنوان حکایت اول در دفتر یکم:

نسخه ۲۹۷۱ (محمودیه): حکایت عاشق شدن پادشاه بر کنیزکی و خریدن پادشاه

آن کنیزک را و رنجور شدن کنیزک و تدبیر شاه در معالجه او.

نسخه موزه مولانا: عاشق شدن پادشاه بر کنیزک رنجور و تدبیر کردن در [یک کلمه

در عکس ناخوانا]

چاپ نیکلسون: عاشق شدن پادشاهی بر کنیزکی و خریدن پادشاه آن کنیزک را.

عنوان دوم در دفتر یکم:

نسخه ۲۹۷۱ (محمودیه): ظاهر شدن عجز حکیمان از معالجه کنیزک بر پادشاه و

روی آوردن پادشاه بدرگاه اله و خواب دیدن پادشاه مبشر عینی را و یافتن طبیب الهی و

حاصل شدن مراد.

نسخه موزه مولانا: ظاهر شدن عجز حکیمان از معالجه کنیزک بر پادشاه و روی

آوردن پادشاه بدرگاه آله و در خواب دیدن او ولی را.

نسخه نیکلسون: ظاهر شدن عجز حکیمان از معالجه کنیزک بر پادشاه و روی

آوردن پادشاه بدرگاه خدا و خواب دیدن شاه ولی را.

بیت ۶۰ دفتر یکم:

نسخه ۲۹۷۱ (محمودیه): فاش گو اندر دعا بر ظاهرت

نسخه موزه مولانا و چاپ نیکلسون: زود هم پیدا کنش بر ظاهرت

بیت ۸۰ دفتر یکم:

نسخه ۲۹۷۱ (محمودیه): بی صدا و بی فروخت و بی خرید

نسخه موزه مولانا: بی شری و بیع و بی گفت و شنید

عنوان چهارم در دفتر یکم:

نسخه ۲۹۷۱ (محمودیه): ملاقات پادشاه با آن طبیب الهی که در خوابش بشارت

داده بودند بملاقات او.

نسخه موزه مولانا: ملاقات پادشاه با آن ولی که در خوابش نمودند.

پی نوشت ها

۱. اولین بار این وصیت نامه را شمس الدین احمد افلاکی (م ۷۶۱ هـ.) در مناقب العارفین (به تصحیح تحسین یازیجی، تهران، ۱۳۶۲ ش، ۱/۵۴۸) آورده است. چون نسخه مورد نظر ما در ۷۸۷ هـ. ق کتابت شده است، روایت آن نیز همروزگار افلاکی است.

۲. متن این وصیت نامه را عبدالرحمن جامی (۸۹۸ هـ. ق) با کمی اختلاف در نفحات الانس، به تصحیح محمود عابدی، تهران، ۱۳۷۰ ش، ۴۶۵ نقل کرده است.

۳. فهرست نسخه های خطی کتابخانه بزرگ حضرت آیه الله العظمی مرعشی نجفی، گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی، ایران - قم، از سید محمود مرعشی نجفی با همکاری میر محمود موسوی، قم، ۱۳۸۴ ش / ۲۰۰۵ م، ج ۳۳، صص ۴۶۸-۴۶۹ معرفی نسخه؛ ص ۹۰۸ تصویر آخرین صفحه نسخه.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

ناکه شیرینی و با نوشیدن
جان او در مرتبه چوشت و
کار سکن برمد تا خوش شود
بی یقینی هم و تکلیف و با یاهی
دوچ او هر لحظه بتری شود
پیش از آن که کار تو ایستاد
بای هفت بر خورد و بر ما در

می نشود ظاهر تر بر سر و جوا
نومختسند یا که کار با یاهی
و یک بوی طعم خوب و زوی
بر و باری همچو انسانا یاهی
هر دی و زینت انبوی
هر دی و غفلت ترا و انبوی
سر بر آن ایوان از درگاه
آن چنان از بر آید رخ جا

همین از غبار و نور زرد نا
اب را انداخته و بی حیرت
لفظ احمر در هر که در و در
هر دی سرش روز از پیش
سوی درخ می رود از
رو بسوی اصل خود همچون
از خودی را خرج از انبوی
ناشوی در آید بر یزد و لور

می شود و با انباشت
با انباشت و با انباشت
می شود و با انباشت
و بیاد نظر در بار و غذا
لکه و با انباشت و با انباشت
تا ناخانی همی اندسی

نقص اول و دوم که در کتاب درج است
میان حسن و الله اعلم بالصواب

پیش از آن که کار تو ایستاد ، آنگاه بر ما در

اتفق الفراع من کتاب المنقولات الهاديات الى
سبيل النجات المنقولات من مركات المهلكات
والموصلات الى الدخات العاليات و مرصات
سرب الارض و السموات يوم الجمع و الابد
سلم الله بالحجزة محمد و آتبعه و آتبعوا
عليه بعد الحقة الفقير المذنب الراجي الى
رحمة تبار العلى القدير محمد بن علي
الحافظ المولود القوي عاتله
الله بلطفه الخوي و عفته
و لوالديه و لجميع المؤمنين
و المؤمنات
من حنتها الرحمن
الرحيم

در جستجوی نسخ / سه نسخه کهن مشوی مولوی از یک کاتب

در جستجوی نسخ / سه نسخه کهن مشوی مولوی از یک کاتب

برده که حکم تو یک سرحد کجا
 از مسیحی که بیای از حوض
 که با تو ای دلانه دلسته
 باز از همجو رسد که گشت
 و مستی یک نوبی چون زخم
 و از آن گرفتار یکریزید است

می بود شامه روزن حدایت
 هست شایسته از نعم که گشت
 از دشنام تا سینه در کله
 چون بچند تو در فوج آقا
 زین لغزش و در غلط انگشته
 و تو که بید و سخن بیخاست

گر چنان نظر که در نیز هست
 بر می صفتی بری که در کلم
 ای که بنامشها جان و لیس
 از خواران و غلط سخن گشت
 گفته اند هر چه را در سخن
 گشت اگر این که بنامش بود

منزل

اینجا آنکه گشت ما در حبه را
 و تو می آری یک سر حد کجا
 جلد آنم گفتو اندا که سر
 و نیز درم و ابطرت آن یک نیست
 گشت اگر از کتک نابله در کلام
 سهر را ستم کنم سوری در ج

گر نیای ای بخت در شرف را
 تو بگره آن تو در دو حال دور
 و امر با تو پس از آنکه تو گوی
 غایب که تو فکر در واقع بود
 جلد او آفته باشد از راه
 تا بیایم صبر و مزاج از هیچ
 مزید آن که در شفا آن سخن

یا یکوستا تو پای ستم گشته
 گشت که در آن ضلالت بود
 تو همی آویزم که شایسته
 تا که از بسبب سخن کردات
 ستر او را چون سخن از این
 و تو خوش و وضو و شرف
 از همه چون سبب از کلام

درد دل سرفراز و زنده است
 فاکتار دل جان بر دل روزنه است

ایضا
 این قول را که در کلام مشهور است
 المندران بر حرات المکات و المومنان علی الذرات
 العالمین من حیث است لایقون السموات و الارض
 و ارباب مملکت بر خستند و خستند و خستند
 المصلحین و المصلحین و المصلحین و المصلحین
 محمد علی بن ابي طالب و المصلحین و المصلحین
 المصلحین و المصلحین و المصلحین و المصلحین
 و المصلحین و المصلحین و المصلحین و المصلحین
 و المصلحین و المصلحین و المصلحین و المصلحین

برگ پایانی مثنوی معنوی، نسخه کهن مورخ ۷۹۵ هجری، مجموعه شماره «۱/۱۳۲۶۳»

دوره جدید، سال پنجم، شماره سوم، پاییز ۱۳۸۶ (پیاپی ۳۸)

هرگز حد کاهلی گویند باز
 برده که حکم یک ششده کجا
 آن سببی که بیاید از جرم
 که نای بار را زده دل
 زبان همیوز سر یکست دلت
 جنت بود یک نوی چون دخی
 هان که گفت او یک بزدا نگر

نابو نام حد از بار کشف را دل
 بی بود شصورت همان باب
 هست بیذا از سموم کولخن
 از شام ناسد خود کن کلا
 چون بخند تو بدانی چه آبا
 وقت بخیزان بدید اسکته
 در نکو بندد سخن بی نگر

و کار که موربان برده کس
 اگر سیانطق کازب نگر
 بوی صدف و بوی کز کون
 بانگ حیران و شجاعان دلیر
 اینخاران بلدانین هست
 گفت دایم مرده در حین بون
 گفت اگر این تکم باشند بون

چون بخند تو سر و سینه
 لب بوی از صدون کدر سخن
 هست در لغز چو نیکو سوار
 هست بیذا چو غزوانه و شیر
 دیگر شیر چو سکاچ بر سر
 و رنگید داعشتر اندر زنه دور
 لب بندد در خموس در رود

مسائل

اینجا نکت مادریه را
 دل نوی دار و یکن جمله بود
 جمله آدم افند اندر خود
 دانه و مردم زاملقن آن یکست
 گفت اگر از مکر ناید در کلام
 صبر و اسلم کنم سوی روح

اگر جیا لایبت در شب فرا
 او نگر داند تو در حال
 زاسر ما در بس من از دل چو
 غالب از وی کرده از حکمت
 خنده را دانسته باشد از نام
 نابو نام صبر منساح الفرج
 من بدایم کوفستان آن

با بگو رستان و جامی هم
 گفت که دل آن خیال بود
 توهی اموریم که خست است
 بالذات سوی کرده آن بوا
 سرا و راجز شاسی است
 در بچو شد در حضورش از ده
 از صبر چون بعد اندر

و خیاالی بی امور
 که بدو امر گفته باش کار
 آن خیال زشت است
 الله الله دو نوم زان طوی
 کذبت من خاسر شدم
 سطحی بیرون ازین طوی

در دل من سخن آن سینه
 زانکه از دل جاب دل در دست

تمت کتابة كتاب المنقوي الفخري
 شهيد الله بحمد الامام الحسين
 علي بن ابي طالب
 في شهر ربيع الثاني سنة 1300
 في مدينة قم
 بقلم محمد علي
 عفا كسبه ولو لم يدع
 في حقله بالبحر من حنين

این اشعار

در جستجوی نسخ / سه نسخه کهن شوی مولوی از یک کاتب

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی